

3. Ehkäisy on maksutonta!

Ilmainen ehkäisy lisää ehkäisyvälineiden käyttöä, vähentää seksitautien ja aborttien määrää sekä eriarvoisuutta; ehkäisykulut kasaantuvat heterosuhteissa usein nuoren naisen vastuulle. Nuorten tekemien aborttien määrä ja seksitaudit ovat vähentyneet merkittävästi niissä kunnissa, jotka tarjoavat ilmaista ehkäisyä.

Vaikka Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen laskelmien mukaan ilmainen ehkäisy tuo säästöjä, ovat syyt ilmaisen ehkäisyn vastustamiselle kunnissa useimmiten taloudelliset. Tällä hetkellä noin 100 kuntaa reilusta 300:sta tarjoaa nuorille ilmaista ehkäisyä. Pelkkä ehkäisyvälineiden saatavuus ei riitä, vaan myös seksuaalikasvatuksen ja seksuaaliterveyttä koskevan neuvonnan laatu, saatavuus ja resurssit tulee turvata. Maksuttoman ehkäisyn ja seksuaalikasvatuksen tulee ottaa huomioon myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt. Hormonaalisen ehkäisyn lisäksi myös muiden ehkäisyvälineiden tulee kuulua ilmaisen ehkäisyn piiriin.

Viranomaisista sosiaali- ja terveysministeriö ja THL ovat puhuneet ilmaisen ehkäisyn puolesta. Suomi on hyvä esimerkki siitä, miten oikea tieto ja palvelut vaikuttavat suoraan nuorten mahdollisuuteen suunnitella tulevaisuuttaan. Nuorten synnytykset ja abortit ovat Suomessa harvinaisempia kuin muissa maissa. Kun seksuaalikasvatus poistettiin laman takia vuonna 1994 pakollisten oppiaineiden joukosta, alkoi nuorten aborttien lukumäärä kasvaa tasaisesti ja muun muassa klamydiatartunnat kaksinkertaistuivat. Kehitys kääntyi laskuun terveystiedon ja siihen sisältyvän seksuaalikasvatuksen palattua kouluihin vuonna 2002.

Helsinki on vuodesta 2007 tarjonnut maksutta ensimmäisen ehkäisykierukan, -kapselin tai 3 kuukauden ehkäisytablettien. Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2018 laajentaa maksuttoman ehkäisyn kaikkiin alle 25-vuotiaisiin nuoriin. Päätöksen taustalla oli 46 kaupunginvaltuutetun allekirjoittama valtuustoaloite. Valtuuston päätöksen mukaan alle 25-vuotias helsinkiläinen voi saada vuodeksi ehkäisytablettien tai ehkäisyrenkaan. Kupari- tai hormonikierukan ja ehkäisyimplantin saa maksutta, kunnes täyttää 25 vuotta. Valtuusto päätti myös lisätä maksutonta kondomien jakelua ehkäisyneuvoloissa, kouluissa ja nuorisotaloilla sekä tehostaa seksuaalivälineitä.